

ÖYKÜ

albüm yaprığı

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİRENİ: PERİHAN SEYDE NACAK

D Ü N Y A E D E B İ Y A T I

katherine
mansfield

ALBÜM YAPRAĞI

Katherine Mansfield

TİMAŞ YAYINLARI | 4026
Dünya Edebiyatı Dizisi | 35

YAYIN YÖNETMENİ

İhsan Sönmez

EDİTÖR

Ayşe Tuba Ayman

DÜZELTİ

Ümran Tüzün

KAPAK TASARIMI

Ravza Kızıltuğ

1. BASKI

Nisan 2016, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-605-08-2270-0

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

facebook.com/timasyayingrubu

twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sok. No: 8

Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Telefon: (0212) 482 11 01

Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI

© Bu kitabın Türkiye'deki tüm yayın hakları Timaş Yayınları'na aittir.
Tanıtım amacıyla yapılacak alıntılar dışında hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz, yayınlanamaz.

KATHERINE MANSFIELD

Katherine Mansfield, 14 Ekim 1888'de Yeni Zelanda'nın Wellington kentinde doğdu.

Wellington'da başladığı öğrenimini Londra'da Queen's College'da sürdürdü. Okulu bitirdikten sonra kısa bir süre Yeni Zelanda'da yaşadı, ardından 1908'de Londra'ya yerleşti. Bu kentteki ilk yılları kısa süren mutsuz bir evlilikle ve geçim derdiyle geçti. Öykülerini yayımlatmakta zorluk çekiyor, bir yandan da sağlık sorunlarıyla uğraşıyordu. Almanya'ya gitti. İlk düş kırıklıklarını, karamsar öykülerinin yer aldığı *Bir Alman Pansiyonunda* (1911) kitabında dile getirdi. Londra'ya döndükten sonra kimi edebiyat dergilerinde yazmaya başladı. 1915'te çok sevdiği erkek kardeşini savaşta kaybedince yazdığı Yeni Zelanda'daki aile anılarıyla çok güzel çağrışımlar içeren bir dizi öyküyü *Prelüde* adıyla 1918'de yayımladı. Bunları ve öteki öykülerini bir araya getiren *Mutluluk* adlı kitabıyla ününü pekiştirdi. 1922'de yayımlanan *Bahçe Partisi* adlı kitabıyla yeteneğinin doruğuna ulaştı. Yaşamının son beş yılında veremle mücadele ettikten sonra 9 Ocak 1923'te Fransa'nın Fontainebleau kentinde öldü. Son öyküleri ölümünden sonra *Kumru Yuvası* (1923) ve *Çocukça Bir Şey* (1924) adlı kitaplarda toplandı.

Şiirsel öğelerle süslü farklı bir düzyazı üslubu geliştiren Mansfield, psikolojik çatışmalar üzerinde odaklanan, incelikle işlenmiş öyküleriyle kısa öykünün bir edebiyat türü olarak gelişmesine önemli katkıda bulundu. Nesne ve olayları simgesel olarak kullanması, fiziksel ayrıntıları eksiksiz olarak vermesi, kişilerin iç çatışmalarını derinlemesine tasvir etmesiyle Çehov tarzı öykücülüğün önemli temsilcisi olarak kabul görmüştür.

Eserlerinden yapılan seçmeler, farklı isimlerle Türkçeye çevrilmiştir.

İÇİNDEKİLER

Gölgeler / 7
Bayan Fischer / 9
Sarkaç Sallanıyor / 19
Pearl Button Nasıl Kaçırıldı / 33
Ole Underwood / 39
Rüzgâr Esiyor / 45
Bay Reginald Peacock'un Bir Günü / 53
Sun ve Moon / 67
Albüm Yaprağı / 77
Keşif / 85
Huysuz Adam / 93
Psikoloji / 111
Bir Banliyö Masalı / 121
Müteveffa Albayın Kızları / 127
Tatil Günü / 157
Bayan Brill / 163
Bahçe Partisi / 171
Oyuncak Ev / 193

GÖLGELER

Akşamüzeri ve hava çok soğuk. Yarı karanlıkta, pencereimin altındaki kartopu çalısı, üzerindeki karla ağırlaşmış. Yavaş yavaş, hafifçe, bir ileri bir geri sallanıyor ve ona her baktığımda zarif bir çiçeğin melodisi doluyor aklıma.

İnci rengi gökyüzünün altında karaçalılarla dolu büyük tepelerden bir kule, aslanlar gibi büyüleyici bir vahşilikle uzanıyor. Gökyüzü çiseleyen yağmurla sessiz, ama karaka ağacından kuşların heyecan dolu şarkısı duyuluyor.

Sokakta üç oğlan bir ağacın altına çömelmiş, sigara içiyor. Sessizler, görülmekten korkmalarına rağmen rahat bir coşku içindeler. Gri duman havaya, onların güçlü ve parfümlü kokusuyla birlikte Unutulmuşların Tanrısı'na yükseliyor.

Heyecanla konuşan iki adam sokaktan geçiyor... Karşı evde altın rengi ışıkla dolu dört güzel kare var... Odam neredeyse tamamen karanlık. Yatak beni korkutuyor —çok uzun ve beyaz. Perdenin püskülleri yavaşça ileri geri gidip geliyor. Yaşayan varlıklar olmadıklarına inanamıyorum.

Gitgide daha karanlık oluyor. Çocuklar tiz kahkahalarla sokaktan ayrılıyor.

Ve ben pencereden eğilip tek başıma karanlığa bakıyorum, yasak ve gizli olan her şey için tutkulu bir arzuya yakalanıyorum. Gecenin gelip sıcak dudaklarıyla beni öpmesini istiyorum. Beni ametist bir alacakaranlıktan geçirip beyaz gardenyaların olduğu yere götürmesini istiyorum. Kartopu çalısı yavaş yavaş, hafifçe, bir ileri bir geri sallanıyor. Uzaktan saatin vuruşunun ağır, cansız sesi geliyor ve odam karanlık, boş—hayalet gibi yatak haricinde. Orada sessizce, soğuk bir hareketsizlikle uzanmak çok korkunç,—ama aynı zamanda büyüleyici geliyor.

BAYAN FISCHER

Bayan Fischer Eger kıyılarında bir mum fabrikasının şanslı sahibiydi. Yılda bir işine ara verip üzeri siyah muşambayla kaplı kumaş bir sepet ve el çantasıyla Dorschausen'e gelir ve "tedavi" olurdu. Çantada mendili, parfümü, kürdanlar, üzerinde altı köşeli yıldız olan bir atkı ve mum yapımındaki yeteneğini gösteren, tatilinin sonunda şükran gününde hediye etmek üzere getirdiği birkaç örnek vardı.

Bir temmuz günü, saat dörtte Müller Pansiyonu'na geldi. Yol boyunca arkasında, dişlerinin arasında bir ayçiçeği tutan ve Bayan Fischer'ın elbise çantasını taşıyan kızıl sakallı kapıcıyla yürüyüşünü, oturduğum çardaktan izledim. Dul bir kadın ve beş masum kızı merdivenlerde birbirleriyle uyumlu bir şekilde ve karşılamaya uygun bir tavırla bekliyorlardı. Bu karşılama o kadar uzun ve gürültülüydü ki kadına hafif bir sempati duymaya başladım.

"Ne yolculuktu ama!" dedi Bayan Fischer. "Trende yiyecek hiçbir şey yoktu—düzgün hiçbir şey. Midem sırtıma yapıştı. Ama akşam yemeği için iştahımı kapatmamalıyım. Odama bir bardak kahve alayım sadece, Bertha." Çocuklardan en

küçüğüne döndü. “Nasıl değişmiş! Ne kadar büyümüş! Bayan Hartmann, sizi tebrik ediyorum.”

Dul Kadın bir daha Bayan Fischer’ın elini sıktı. “Kathi de harika bir kız, ama biraz solgun. Nürnberg’den gelen genç adam yine buradadır belki. Bu kızların hepsi nasıl yanında kalıyor, anlamıyorum. Her yıl yuvanı boşalmış bulmayı bekliyorum. Şaşırtıcı.”

Bayan Hartmann utangaç, özür diler gibi bir sesle, “Sevgili kocam öldüğünden beri çok mutlu bir aileyiz,” dedi.

“Ama bu evlilikler —insanın cesareti olmalı. Ayrıca zaman verin onlara. Hepsi bu mutlu aileyi daha da büyütecek, bunun için Tanrı’ya şükürler olsun... Pansiyon kalabalık mı?”

“Bütün odalar dolu.”

Girişteki bu konuşmayı misafirlerin ayrıntılı tanımları izledi. Merdivende mırıltı halinde devam eden konuşma, Bayan Fischer’ın her yıl kaldığı (pencereleri bahçeye açılan) büyük odaya girerken arka taraftan devam etti. Bu sırada *Lourdes’un Mucizeleri* adlı bir kitap okuyordum. Bunu bana hüznü gözlerini ruhuma diken ve kitabı iyice özümsemem için yalvaran bir rahip vermişti, ama kitabın mucizeleri Bayan Fischer’ın varışıyla tamamen etkisiz hale gelmişti. Meryem Ana’nın bastığı yerde açan beyaz güller bile açamazdı o an.

“...Sürüsünü çorak alanlarda otlatan çoban bir çocuktuk...”

Yukarıdaki odadan gelen sesler: “Lavabo tabii ki sodayla iyice ovuldu.”

“...Çok fakirdi; üzerinden dökülen paçavralar vücudunun tamamını örtemiyordu bile...”

“Her mobilya en az üç gün güneşte bekledi. Halıyı da eski kıyafetlerden biz yaptık. Geçen yaz bize bıraktığınız güzel, flanel iç etekliğin bir parçası var.”

“...Çocuk sağır ve dilsizdi. Hatta pek çok kişi biraz aptal olduğunu düşünüyordu...”

“Evet, Kaiser’in yeni bir resmi bu. Dikenlerle sarılı İsa resmini araya aldık. Yanında uyunabilecek kadar neşeli bir resim değildi. Sevgili Bayan Fischer, kahvenizi bahçede içmez misiniz?”

“Çok iyi bir fikir. Ama önce korsemi ve çizmelerimi çıkarmalıyım. Ah, yine terlik giyebilmek ne büyük bir rahatlık. Bu yıl *tedaviye* çok ihtiyacım var. Sinirlerim! —Mahvoldu. Yolculuk boyunca mendilim başımda oturdum, görevli biletleri toplarken bile. Tükendim!”

Üzerinde siyah, beyaz puantiyeli bir elbise, başında tepesi rugan, patiska bir şapkayla çardağa geldi. Arkasından mavi demliklerde malt kahve taşıyan Kathi. Resmî olarak tanıştırdık. Bayan Fischer oturdu, tertemiz bir mendil çıkardı ve bardağıyla bardakaltını parlattı. Sonra kahve demliğinin kapağını açıp içindekilere hüzünle baktı.

“Malt kahve,” dedi. “İlk birkaç gün buna nasıl katlanabildiğimi düşünüyorum. Evden uzakta olunca insan doğal olarak rahatsız olmayı ve garip yiyecekler yemek zorunda kalmayı bekliyor. Ama sevgili kocama da söylediğim gibi, temiz bir çarşafın ve bir bardak iyi kahvenin olduğu her yerde mutluluğu bulabilirim ben. Oysa şimdi, sinirlerim böyleyken yapacağım hiçbir fedakârlık çok büyük olmayacak. Şikâyetiniz ne? Son derece sağlıklı görünüyorsunuz.”

Gülümseyip omuzlarımı silktim.

“Siz İngilizler çok garipsiniz. Vücudun fonksiyonlarıyla ilgili konuşmaktan hoşlanmıyorsunuz. Tren yolundan bahsedip trenin motorundan konuşmamak gibi bir şey bu. Bir insanın midesine dair hiçbir şey bilmeden onu nasıl anlamayı düşünüyorsunuz? Kocamın geçirdiği en ağır hastalık sırasında, lapa—”

Kahvesine bir parça şeker atıp çözülmesini izledi.

“Genç bir arkadaşım, kardeşinin cenazesi için İngiltere’ye gittiğinde kadınların restoranlarda garsonların çorba getirirken içini görebilecekleri korseler giydiğini görmüştü.”

“Sadece Alman garsonlar,” dedim. “İngilizler tepenizden bakar.”

“İşte!” diye bağırdı. “Neden Almanlara mecbur olduğunuzu görüyorsunuz. Sizden çıkan düzgün bir garson bile yok.”

“Ama tepemden bakmalarını tercih ediyorum.”

“Bu da korsenzinden utandığınızı gösterir.”

Şebboylar ve Alman buketleri gibi dimdik duran gül ağaçlarına baktım. Öyle ya da böyle olması umurumda değildi. Ona arkadaşının yemek ikram edilen bir cenazeye nasıl katılabildiğini soracaktım, ama değmeyeceğine karar verdim. Hava kötü niyetli olmak için fazla sıcaktı, ayrıca Bayan Fischer’in 18.30’a kadar sallamaya devam ettiği yelpazenin esintisinin kurbanıyken kim acımasız davranabilirdi ki? Sabrımın ödülü olarak bembeyaz ipek takım elbisesinin içinde melek gibi görünen Bay Rat’in, çardağın yolundan bize yaklaştığını gördük. Bay Rat ile Bayan Fischer eski

arkadaşlardı. Bayan Fischer elbisesinin eteğini toplayıp küçük yeşil bankta ona yer açtı.

“Çok klas görünüyorsunuz,” dedi Bayan Fischer. “İzin verin söyleyeyim, ne güzel bir takım!”

“Geçen yaz siz buradayken de giymiştim bunu sanırım. İpeği Çin’den getirdim. Rusya’daki gümrükten vücuduma sararak geçirdim. Hem de o kadar çok getirdim ki baldızıma iki elbise, bana üç takım, Münih’teki dairemin kapıcısına bir pelerin çıktı. Nasıl terletti beni yolda. Getirdikten sonra hepsini yıkamak zorunda kaldılar.”

“Almanya’daki herkesten daha çok macera yaşamış olmalısınız. Türkiye’deyken rehberinizin sarhoş olup kuduz bir köpek tarafından ısırıldıktan sonra kayalıklardan gülsuyuna düştüğünü hatırladıkça kitap yazmadığınıza üzülüyorum.”

“Bir şeyler yazıyorum. Zaman, zaman... Artık burada olduğunuza göre akşam yemeğinden sonraki sakin konuşmalarımıza devam edebiliriz, değil mi? Bir erkek için hanımların arkadaşlığıyla ara sıra dinlenmek hem eğlenceli hem de gereklidir.”

“Evet, bence de. Burada bile hayatınız yorucu. Herkes sizin peşinizde, herkes size hayran. Sevgili kocam da böyleydi. Uzun boylu, yakışıklı bir adamdı. Bazen akşamları mutfağa gelip, ‘Karıcığım, iki dakika şırmarmak istiyorum,’ derdi. Başını okşamam kadar dinlendiren başka bir şey yoktu onu.”

Bay Rat’ın güneş ışığında parlayan kel kafası, bir eşin üzücü eksikliğini ifade ediyor gibiydi.

Akşam yemeğinden sonraki şu sakin konuşmaların içeriğini merak ettim. Nasıl saçsız bir Samson'ın Delilah'sı olunur ki?

“Berlinli Bay Hoffmann dün geldi,” dedi Bay Rat.

“Kendisiyle konuşmayı reddettiğim şu genç adam. Bana geçen yıl Fransa'da, peçetesi olmayan bir otelde kaldığını söyledi. Korkunç bir yer olmalı! Avusturya'da arabacıların bile mendili var. Bir de Bertha odayı süpürürken evliliğe karşı olduğundan bahsediyordu. Öyle insanlara alışkın değilim ben. Ondan uzun süredir şüpheleniyordum zaten.”

“Gençlik,” dedi Bay Rat neşeyle. “Onunla benim de tartıştığım çok şey oldu. Siz de duydunuz hatta, değil mi?” dedi bana dönüp.

“Evet, pek çok tartışmanız olmuştu,” dedim gülümseyerek.

“Siz de benim zamanın gerisinde kaldığımı düşünüyorsunuzdur muhakkak. Yaşımı sakladığım yok, altmış dokuz yaşındayım. Ama yine de sesimi yükselttiğimde nasıl konuşamadığınızı gördünüz, değil mi?”

Haklılığını kesin bir inançla tasdik ettim ve birden Bayan Fischer ile göz göze geldik. O anda eve geri dönüp birkaç mektup yazmamın iyi olacağını fark ettim.

Odam karanlık ve soğuktu. Bir kestane ağacının yeşil dalları pencereye yaslanmıştı. At kılından kumaşla kaplı koltuğa bakıp uygun olmamasına rağmen orada kıvrılmayı düşündüm ve yerdeki kırmızı yastığı alıp uzandım. Tam rahat etmiştim ki Bayan Fischer kapıyı açıp içeri girdi.

“Bay Rat hamama gidecekmış,” dedi kapıyı arkasından kapatırken. “Gelebilir miyim? Lütfen kalkmayın. İran ke-

disi gibi görünüyorsunuz. Bana hayatınızla ilgili ilginç bir şey anlatın. Yeni insanlarla tanıştığınızda onları sünger gibi sıkırım. Öncelikle, evlisiniz.”

Kabul ettim.

“Öyleyse kocanız nerede kızım?”

Kocamın uzun ve tehlikeli bir yolculuğa çıkmış bir gemi kaptanı olduğunu söyledim.

“Seni ne kötü bir durumda bırakmış. Bu kadar genç ve korumasız...”

Koltuğa oturup neşeyle parmağını salladı.

“Kabul et şimdi, bu yolculuklarını ondan saklıyorsun. Bir adam böyle saçları olan bir kadının yabancı ülkelerde dolmasına izin verir mi? Çantayı Rusya'nın kuzeyinde karlar içinde ilerleyen bir trende kaybetmiş olmalısın.”

“Ama benim hiç niyetim—” diye başladım konuşmaya.

“Niyetin olduğunu söylemedim. Kocana hoşça kal derken buraya gelmeye hiç niyetin olmadığından eminim. Ben tecrübeli bir kadını canım. Dünyayı tanıyorum. O uzaktayken sende bir ateş var. Kırgın kalbin teselli bulmak için yabancı ülkelere gidiyor. Evde o boş yatağı görmeye katlanamıyorsun. —Dul olmak gibi. Kocamın ölümünden beri bir an bile huzur yüzü görmedim.”

“Boş yatakları severim,” dedim uyukulu bir itirazla. Yastığa yumruğumu vurdum.

“Bu dediğin doğru olamaz, çünkü normal değil. Her kadın uyurken de uyanırken de yerinin kocasının yanı olduğunu

hissetmeli. Bağların en güçlüsünün henüz seni bağlamadığını anlamak çok kolay. Küçük eller sana uzanıncaya kadar, kocan limana gelip seni kucağında bebeğinle görene kadar bekle.”

Dimdik oturdum.

“Ama ben çocuk doğurmanın en aşağılayıcı işlerden biri olduğunu düşünüyorum.”

Bir an sessizlik oldu. Sonra Bayan Fischer eğilip elimi tuttu.

“Bu genç yaşta bu kadar acı...” diye mırıldandı. “Bir kadını bir adamdan uzak, yalnız bırakmak kadar mahveden bir şey yok. Özellikle evliyse, çünkü o zaman başkalarının ilgisini de kabul edemez, tabii dul değilse. Özellikle gemi kaptanları ayartılmaya çok açıktır. Şarkıcılar gibi hemen tutuşurlar. O yüzden daha canlı ve mutlu görünmelisin ve gemisi limana geldiğinde seninle gurur duymasını sağlamalısın.”

Bayan Fischer için uydurduğum bu koca onun ellerinde öyle gerçek bir varlığa dönüşmüştü ki kendimi artık bir taşın üzerinde, saçımda yosunlarla bütün kadınların hasretini çektiklerini düşünmeyi çok sevdiğim o hayalet gemiyi beklediğimi hayal edemiyordum. Onun yerine iskelede bir bebek arabasını iterken kocamın üniformasının ceketindeki eksik düğmeleri saydığımı görüyordum.

“Kucak dolusu bebek, senin ihtiyacın olan bu,” dedi Bayan Fischer. “O zaman kocan ailenin babası olarak seni bırakmaz. Seni gördüğünde hissedeceği heyecanı ve mutluluğu düşün!”

Bu bana biraz riskli bir plan gibi görünmüştü. Genelde bir anda kucuğında yabancı bebeklerle karşıısına çıkmanın ortalama bir İngiliz kocanın kalbinde heyecan uyandırması beklenmez. Bekâr bir kadına ait anlayışımı yıkıp kocamı Cape Horn tarafında bir yerlere göndermeye karar verdim.

Sonra akşam yemeğİ zili çaldı.

“Yemekten sonra odama gel,” dedi Bayan Fischer. “Sana sormam gereken daha bir sürü şey var.”

Elimi sıktı, ama ben onunkini sıkmadım.

SARKAÇ SALLANIYOR

Ev sahibi kapıyı çaldı.

“Gelin,” dedi Viola.

“Size bir mektup gelmiş,” dedi kadın. “Özel bir mektup.” Yeşil zarfı, rengi atmış önlüğünün köşesinden gösterdi.

“Teşekkür ederim,” dedi Viola, dizlerinin üzerine çöküp tozlu sobaya dokundu. Sonra elini uzattı, “Cevap yok mu?”

“Hayır, postacı gitti.”

“Ah, peki.” Viola kadının yüzüne bakmıyordu. Kirasını ödemediği için utanıyordu. Korku ve umutsuzlukla kadının bu kez tehditler savurup savurmayacağını merak etti.

“Bana ödemeniz gereken para konusuna gelince—” dedi kadın.

“Ah Tanrım, gitsin artık!” diye düşündü Viola. Kadına arkasını dönüp yüzünü ekşitti.

“Ya ödersiniz ya da gidersiniz,” dedi kadın sesini yükselterek. Bağırmaya başladı. “Ben ev sahibiyim ve saygıdeğer bir kadını. Sana göstereceğim. Burada eşyalarımın arasında

yaşayıp her şeyi yiyen bir böcek istemiyorum. Ya borcunu ödersin ya da yarın öğlen 12.00'den önce çıkarsın.”

Viola kadının yaptığı hareketi görmekten çok hissetti. Kadının kollarını umutsuz, aptalca bir hareketle sallıyordu. Sanki yüzüne doğru kirli bir güvercin uçmuştu. “Yaşlı, iğrenç yaratık. Kokusu da bozulmuş peynir ve ıslak kıyafetler gibi.”

“Tamam,” dedi Viola kısaca. “Ya nakit ya da yarın çıkıyorum. Anladım. Bağırma.”

Aslında çok ilginçti; bu kadın odasına geleceği zaman hep titremeye başladığı, kadın merdivenden çıkarken gelen ayak sesleri midesini bulandırır, ama yüz yüze geldikleri zaman Viola son derece sakin ve kayıtsız hissederek, —neden para konusunda endişeli olduğunu, neden odadan parmak uçlarında çıktığını, neden ev sahibi duyup da yine bağırma başlar diye korktuğundan kapıyı kapatmaya bile cesaret edemediğini, neden her gece odasında volta atarken aniden aynanın önünde durup aynadaki trajik yansımasına, “Para, para, para,” dediğini bilmiyordu. Yalnız olduğundan fakirliği ayaklarının kök saldığı, kocaman, hayali bir dağ gibiydi; büyüklüğü ayaklarını acıtıyordu. Ama konu hayal kurmaya vaktinin olmadığı kesin bir harekete geçmeye gelince hayali dağ yavaş yavaş küçülüp en kısa zamanda kurtulması gereken, öfke ve üstünlük duygusuyla dolu, mide bulandırıcı bir ilişkiye dönüşüyordu.

Ev sahibi kapıyı çarpıp odadan çıktı. Kapı sanki konuşmayı dinlemiş ve yaşlı kadına tamamen katılıyormuş gibi bir ses çıkardı.

Viola topuklarının üzerinde çömelerek mektubu açtı. Casimir'dendi.

“Seninle bugün 15.00’te buluşacağım. Akşam yine gitmem gerekecek. Her şeyi buluşunca anlatırım. Umarım benden daha mutlusundur. Casimir.”

“Ah, ne kadar da kibar,” diye sıırttı. “Lütfetmişsin! Ne kadar iyi kalpliymişsin!” Ayağa kalkıp mektubu elinde buruşturdu. “Saat üçe kadar senin keyfin için burada bekleyeceğimi nereden çıkardın.” Ama bekleyeceğini biliyordu. Öfkesi gerçekten samimi değildi. Casimir’i özlemişti. Bu kez durumu anlamasını sağlayacaktı... “Çünkü bu durum kabul edilebilir gibi değil!” diye mırıldandı.

Güneşin solgun ışığıyla arada bir aydınlanan gri bir sabahın 10.00’uydu. Bu ışıktaki odası darmadağın ve kirli görünüyordu. Perdeleri kapattı, yine de ısrarla beyaz bir ışık geliyordu pencereden, bu da açık hali kadar kötüydü. Odadaki tek canlı şey, ev sahibinin kızının verdiği süm-büllerdi. Dolgun yapraklarından taşan baygın kokusuyla masada duruyordu. Yaprakları yağlıymış gibi parlıyor, dolgun tomurcuklar açılıyordu.

Viola çanağın önüne gitti. Emaye çanağa su doldurup bir süngerle boynunu ve yüzünü sildi. Yüzünü suya daldırdı, gözlerini açıp başını iki yana salladı—nefes kesiciydi. Bunu üç kere tekrarladı. “Yeterince kalırsam kendimi boğabilirim,” diye düşündü. “Bayılmak ne kadar sürer acaba? Kadınların bir kova suda boğularak öldürüldüğünü okumuştum. Acaba kulağından hava giriyor mu? Çanağın kova kadar derin olması gerekir mi?” Bunu denemeye karar verdi. Çanağı iki yanından sıkıca tuttu ve başını yavaşça suya daldırdı. O anda kapı çaldı. Bu kez ev sahibi olamazdı. Casimir gelmiş olmalıydı. Yüzünden ve saçından sular damlarken korsesi açık bir şekilde koşup kapıyı açtı.

Kapının kenarında yabancı bir adam duruyordu. Onu görünce gözleri kocaman açıldı ve zevkle gülümsedi. “Pardon, Bayan Schafer burada mı?”

“Hayır, adını hiç duymadım.” Adamın gülümsemesi bulaşıcı gibiydi. Viola da gülümsemek istedi. Su onu ferahlatmıştı.

Yabancı adam çok şaşırılmış görünüyordu. “Burada değil mi? Şu an dışarıda mı demek istiyorsunuz?”

“Hayır, burada yaşamıyor,” diye cevapladı Viola.

“Ama—pardon, bir dakika.” Kapının kenarından ayrılıp Viola’nın tam karşısında durdu. Büyük paltosunun düğmelerini açtı ve göğüs cebinden küçük bir kâğıt çıkardı. Viola’ya vermeden önce kâğıdı eldivenlerinin arasında düzeltti.

“Evet, adres burası, doğru; numara yanlış olmalı. Bu sokakta bir sürü kiralık oda var. Çok da büyük bir yer, biliyorsunuz.”

Saçlarından kâğıda sular damlıyordu. Kahkahalara boğuldu. “Ah, çok korkunç görünüyor olmalıyım, bir dakika.” Çanağın yanına gidip bir havlu aldı. Kapı hâlâ açıktı. Söyleyeceği başka bir şey yoktu. Neden ondan beklemesini istemişti? Havluyu omuzlarına sarıp kapıya döndü. Aniden ciddi ve sert bir sesle, “Üzgünüm, öyle birini tanımıyorum,” dedi.

“Ben de üzgünüm. Siz buraya taşınalı çok oldu mu?”

“Evet, uzun zaman oldu,” dedi yavaşça kapıyı kapatırken.

“Peki, iyi günler. Çok teşekkür ederim. Umarım rahatsız etmemişimdir.”

“İyi günler.”

Adamın koridorda uzaklaştığını, sonra durup bir sigara yak-
tığını duydu. Evet—sigaranın güzel, hafif kokusu odasına
kadar geliyordu. Havayı kokladı ve tekrar gülümsedi. Bu
inanılmaz bir ara olmuştu. Adam çok mutlu görünmüştü.
Ağır kıyafetleri, büyük düğmeleriyle eldivenleri, güzelce
taranmış saçları... Ve o gülümseme. Onu tanımlayacak
sözcük “neşeli”ydi, oyun parkı dünya olan, iyi beslenmiş
bir çocuk. Böyle insanlarda bariz, açık bir “vâris” görün-
tüsü vardı. Akli başındaydılar—aklı başında ve mantıklı.
Doğdukları günden ölecekleri güne kadar asla delice bir
şey yapmayacaklarını bilirdiniz. Hayat onun müttefikiydi.
Casimir’in mektubunu yerde buruşmuş görünce Viola’nın
gülümsemesi kayboldu. Mektuba bakarak saçlarını örmeye
başladı. Viola’yı durgun bir öfke dalgası sardı. Sanki mek-
tubu beynine kazıyordu, sınıksız bağlıyordu kendine. Tabii
ki bu bir hataydı. Ne? Ah, Casimir’in korkunç ciddiyeti.
Eğer tanıştıklarında mutlu olsaydı Casimir’le hiç konuş-
mazdı. Ama hastanenin aynı koğuşunda kalan hastalar
gibiydiler. Birbirlerinin hastalığında teselli buluyorlardı.
—Aşk için ne güzel bir sebep. Onları talihsizlikleri bir
araya getirmişti. Birbirlerine bakmışlar ve mücadeleleri-
ne şaşırıp sempati duymuşlardı... “Bu ilişkiye dışarıdan
bakabilmek isterdim. Sonra bir çıkış yolu bulabilirdim.
Casimir’e kesinlikle âşıktım. Ah, bir kere de dürüst ol.”
Kendini yatağa atıp yüzünü yastığa gömdü. “Âşık değildim.
Bana bakacak birine ihtiyacım vardı. Sadece çalışmalarım
satmaya başlayana kadar. Ayrıca diğer erkeklerin beni ra-
hatsız etmesini de önledi. Benimle olmasaydı ne olurdu?
Üç kuruşumu da bitirip—evet, o zaman böyle karar vermiş-
tim, ‘o zaman’ bunu düşünüyordum. Casimir tek çaremdi.
Ayrıca o zaman ona inanmıştım. Yazdıklarıyla ünlenince